
ÚVODNÍK

Co s psychosomatikou?

Chvála V.

Prezident Americké asociace psychiatrů Steven Sharfstein z Baltimore během loňské konference této slovu organizace prý prohlásil: „...dovolili jsme, aby bio-psycho-sociální model se stal modelem bio-bio-bio“. A kritizoval farmaceutické firmy, které tlačí vývoj jediným směrem. Jednalo se o psychosomatice, která by měla být spolu s Dunbarovou, Alexanderem a všemi svými klasiky přece dávno mrtvá, řekl by u nás běžně vzdělaný lékař.

Ale zástupy pacientů, kteří podivně stonají a neuzdravují se ani našimi prověřenými postupy, se nezmenšují a vždy znovu si pozornost k psychosomatice vynutí.

Co si budeme nalhávat, na pacienty trpícími nejasnými tělesnými symptomy není běžný psychiatr příliš zvědavý, a co horšího, tento druh pacientů není ochotný probírat své stesky s psychiatrem. Psychoterapeuticky vzdělaných somatických lékařů je u nás na rozdíl od sousedního Německa jako šafránu, na psychosomatiku orientované lůžkové oddělení kteréhokoli somatického oboru nemáme žádné. Není snadné nemocné motivovat ke spolupráci s psychoterapeutem-psychologem. Brání v tom jak tradičně neblahá nálepka psychiatrie, která není často ani rozlišována od psychoterapie, tak neochota a snad i skutečná neschopnost psychosomatických pacientů zabývat se psychikou, sociální a natož duchovní stránkou svého života (a stonání). To není v dnešní době žádná abnormalita, většina naší společnosti se tak chová. Ani koncept alexithymie nám jejich pochopení neusnadní. Háček bude v tom, že na psychické, sociální či duchovní vlivy na vývoj jakékoli choroby sami nevidíme, nejsme k tomu vychováni. Ještě si tak pamatujeme sokolské „v zdravém těle zdravý duch“, ale příliš dál jsme se v poznání této oblasti nedostali. Když pak jsme konfrontováni

s tělesným stonáním, které nějak souvisí s emocemi nebo dokonce s něčím tak neuchopitelným jako je celé emoční pole rodiny, cítíme se bezmocně a nekompetentně.

O to překvapivější byl značný zájem, kterému se těšila 11. celostátní konference psychosomatické medicíny v Liberci na téma „Emoce a nemoc“ v září 2006, který přesáhl kapacitu jednacího sálu vědecké knihovny. Přes sto sedmdesát účastníků, lékařů i psychologů se zdálo být nadmíru spokojeno. Většina z nich zůstala po celé tři dny jednání, aniž by museli být uplácani z fondů farmaceutických firem, a považte, konference nebyla ani drahá, ani prodělečná. Byla lidská a příjemná. Psychosomatická sekce Psychiatrické společnosti ČLS JEP, jeden z organizátorů konference, by se mohla chlubit tím, že má bohatou členskou základnu, ale nemá. Většina účastníků nebyla z řad členů naší sekce a nezabývají se její existencí. Zajímají se o vztahy těla a duše, a o to, jak se vzájemně dorozumět se svými pacienty a mezi sebou. Sekce podporuje vydávání elektronického časopisu **Psych@som** uveřejňovaný na www.lirtaps.cz, kolem kterého se zřejmě život české psychosomaticky napříč obory nyní „postmoderně“ odehrává, bez pevnější organizace, jakou je třeba německé Kollegium pro psychosomatickou medicínu (DKPM). Současné vedení sekce protlačilo do IPVZ vzdělávání v psychosomatice, které je zakončeno zkouškou. Řadu let běží akreditované výcviky orientované na tuto problematiku. Možná jsme v psychosomatice navzdory nepřízni naší akademické obce dál, než by se dalo čekat. A až se zvedne vlna zájmu veřejnosti o léčbu psychosomatických poruch na půdě zdravotnických zařízení, jako že se pomalu zvedá, bude tady již připravená mladá generace spolupracujících lékařů a psychologů, vybavená znalostmi a dovednostmi.

Dodáno redakci: 20. 10. 2006

*MUDr. Vladislav Chvála
e-mail: chvala@sktlib.cz*